

”Kulturhus” – till vad?

Vad säger alla som redan bedriver kulturverksamhet om planer på ett kulturhus som ska inrymma det mesta? undrar Britt Nordberg i dagens krönika.

Tänk om det åter skulle bli möjligt att ta emot Cullbergbaletten eller motsvarande på scen i Uddevalla. Kanske också musikteater och konserter av större dimensioner i lokaler som från början skapats för musik. Det har varit efterlängtat så länge jag följt Uddevallas kulturliv, allt medan staden under de senaste 20 åren berikats med den ena nedbantade kulturinstitutionen efter den andra. Vad ska hända med dem om det ”digitala drömhuset” på Kampenhof blir verklighet?

Eller ska det nya bli ett komplement? Mer kultur, alltså. Låter ju toppen att det finns pengar till det. Är det möjligt att, som tanken är, skapa en ”flexibel multiarena” som snabbt kan anpassas till olika behov med plats för upp till 3 600 åskådare? Cullbergbaletten fyllde inte ens Östraboteatern senaste åren den fortfarande rymdes där. Så vad är det för kulturella begivenheter man tänker sig? Spännande!

Det var nu väldigt länge sedan jag var inne i Uddevalla Folkets hus med dess stilrena fasad vänd mot stadens centrum. Synd, tänker jag. Men det har säkert andra förklaringar än att det inte skulle finnas anledning. Går därför in på husets hemsida för att se vad jag kan ha missat. Letar efter någon rubrik för ”kulturprogram” eller motsvarande. Finns bara en för ”nöje” och därunder en enda punkt, uppgifter om en barnteaterföreställning under veckorna 50-1. Vilket år framgår inte. Är det verkligen ledningen för detta Folkets hus som driver på en utredning om ett nytt ”kulturhus” i Uddevalla? Eller ”Nya Folkets hus” som de själva kallar det. Ska väl bli strid om namnfrågan kan jag tro. Eller är det kanske snarare fråga om vilseledande benämning på ett bygge som är till för allt annat än det vi vanligen brukar beskriva med ordet kultur. Det ligger nära till hands när de två kommunala förvaltningarna för kultur respektive fritid blivit till en. Och på dess hemsida för evenemang blandas i stort sett allt som rör sig på scen och arenor i Uddevalla. Under rubriken ”barn” finns två program – Olympic Day Run i, som det verkar, en hamburgerkedjas regi och Fjordfestivalen. Det är inte konstigt om man tycker att ordet ”kultur” blivit lite slitit.

Man kan också fråga sig var i utredningen för nytt ”kulturhus” företrädare för de institutioner som redan bedriver kulturverksamhet i Uddevalla kommer in? Och de har blivit några stycken på de senaste decennierna; Bohusläns museum med konsthall, Bohusläns teater, det utbyggda biblioteket, därtill finns drygt 40-åriga Studio 32, bio Fridberg och Saga-biograferna och nu talas även om att återupprätta biografen Röda Kvarn, vilket också kallas för ”kulturhus”. Hur ser de alla på det pågående projektet, som sägs ska innehålla allt från bibliotek till att ta emot utställningar, teater, konserter, bio, konferenser, kongresser och samtidigt vara ett idrotts hus och ett hus för näringslivet med hotell och mässlokaler. Nyss hette det att när det gäller hotell så har Uddevalla redan för mycket av den varan. Men visst – tiderna kan ju förändras. Det har man trots förut. Då byggdes hotell Riverside...

Det viktigaste för mötet med kultur är ändå inte själva huset utan vad man fyller det med. Till de starkaste kulturupplevelser jag haft hör sådant jag mött i små enkla lokaler i Sverige eller utomlands med fritt skapande artister, skådespelare, dansare, musiker, konstnärer, som brinner för sin sak långt bortom de kommersiella huvudstråken. Dit hör mötet med världsmusikern Jan Garbarek i Uddevalla inför 30-talet åhörare i en nu riven lokal. Men också sådant som gästade dans- och teaterbiennalerna i Göteborg. Scenkonsttörstande i väster har i år två verkliga begivenheter att se fram emot. Första gången som den nationella Dansbiennalen är förlagd till Göteborg, delvis också till Uddevalla, med början 11 maj sker det samma år som Göteborgs internationella Dans- och teaterbiennal avslutar sommaren. Så nog kan man få sitt lystmäte redan nu.

Ett överraskande potpurri där man från ett nummer till nästa inte vet vad som kan hända, skriver Bohuslänningens recensent Camila Astorga Diaz om måndagens konsert på Bohusläns museum.

Med ständigt närvarande känsla

Musik

Kastanjetter, morötter och oförrätter
Bohusläns museum
Calle Nueva, Astrid Hessel-Roxenholt och Trio Rao

Kastanjetter, morötter och oförrätter är namnet på ett mångkulturellt möte mellan olika musikgenrer, och även dans stod på schemat innan Ana Martina vaknade med ett ryggskott. Trots att musiken förlorat den visuella delen, blir ändå musiken beskrivande i sig.

Kanske hade till och med en dansare stulit showen från de snabbhanta gitarristerna i Calle Nueva. Musiken i Calle Nueva beskrivs som rytmisk flamenco, ett känslopakett med rytmen i blodet. Utan att riktigt veta vilka toner som klingar var, så låter det ordentligt bra. Det är tvärsäker musik som framförs på ett rakt, och stundtals översvallande sätt. Robban Svärd, som skrivit större delen av musiken, låter inga tankar komma till tals. Musiken explo-

derar i rytmer ibland, och det är bara att ryckas med.

Richard Ekresuzzi, på indisk ban-suriflöjt, ger musiken en följsam ton. Det är känslolanseringar och definitivt glasklara melodier. Det behövs nästan inte mer än såhär; det stökiga ljudet hos en ensam rasslande akustisk gitarr väcker en vibrerande puls hos alla andra instrument.

Nueva Calle står definitivt för kvällens svängigaste musik. Med känslan för musiken i fokus skapar de tillsammans en makalös rytm – med klurigt lagda gitarrackord. Det är musikens små förskjutningar, när melodin blir rubato gentemot den stadiga pulsen som ger alla ritardandon mer känsla och definitivt någon slags charm.

Astrid Hessel-Roxenholt startar sin föreställning med att erkänna att hon alltid har varit lite sen, i låten Född i farstun. Som den vissångerska hon är lyckas hon fånga publiken till den milda grad att den fnissar eftertänksamt till hennes formuleringar.

Hon kompas av jazzpianisten

Stefan Forssén, som utan att ta alltför stor plats lyckas få hennes melodier att fastna en nanosekund extra i pianot. Det är proffsigt, vilket oftast märks mest när något går snett. Som när Astrid sjunger ”Jag (...), ja vad gör jag?”, men i rätt tonläge märks hennes misstag inte.

När Astrid Hessel-Roxenholt sjunger tillsammans med Calle Nuevas gitarrist Emil Pernblad uppstår den där magin som bara en flamencogitarrist kan frambringe. Även om hon kräver lite mycket av sin röst ibland, så har hon otroligt bra scennärvaro. Antingen älskar man det, eller så vill man bara gå därifrån.

När Trio Rao går ut på scenen vet man inte riktigt vad man ska vänta sig. Jaap Knevel, på sång och gitarr framför Taube och andra svenska visor tillsammans med sina medspelare på violin och trumpet. I Ludvigs faster möts en egensinnigt drillande fiol av en blockflöjt som ger en repig klangfärg. Det är nästan så man ryser.

I Hällristning ger Trio Rao publiken en musikalisk karamell.

Det har hänt något med Carmen Olssons buto, skriver Bohuslänningens Marita Adamsson som firat dansens dag på bästa möjliga sätt: med att se dans och höra samtal om dans.

En våg från kontroll

Tankerum

Dansföreställning: Skymningens handske – en beröring i puls över kosmos.

Scen: Pustervik, Göteborg
Koreografi och dans: Carmen Olsson
Scenografi och kostym: H.N Koda
Ljus: Björn Nilsson
Musik: HappyNewDogs (Jens Friis-Hansen och Peter Tegnér)
Framförs också på Atalante under dansbiennalen

Något öppnas, något mjuknar i Carmen Olssons senaste butosolo. Något ljusnar. Inte minst i scenografin – i Pusterviks mörka scenrum består hennes fond av vita papperssjö, möjliga för en vind att röra men inte alldeles fladdrande, med smak av pergament kanske.

Kostymen andas lätthet. Ljust gråbeige, med knäkorta byxor, som för en avspänd dag på stranden eller en lekfull Harlekin, med en kort jacka som lämnar bar hud och arbetande muskler fria men också leker och smyckar sig med en ljus spetskant. Litet av flamenco, litet av matador kan jag inte låta bli att tänka, även om jag föresätter mig att inte leta spanska influenser



Carmen Olsson har gått från mörkare buto fylld av motstånd till en lättare, öppnare.
Foto: K. H. Koda

bara för att jag vet att Carmen Olsson varit en längre tid i Spanien.

Ljusare än i förra stycket Under asp, ja.

Men koncentrationen är sig lik och det stramt långsamma tempot, kravet på åskådaren att

lämna den invanda jakten på snabba besked och accelerade händelekedjor därhän. Här har tiden en annan dimension – som samtalsledaren Moa Sahlin kommer att säga en stund senare: ”Buto är en mycket långsam process.”